

Taja Kramberger

ŠOFERSKI ISPIT

U sedmoj deceniji života, moja mama je izmislila novu zabavu: vožnju...

Ulice, deca i auto nismo imali ništa protiv novog smisla života, teškoće su došle sa druge strane.

Nakon početnih uspeha: u prvom roku je obavila sve potrebne obaveze, ali pred završni ispit instruktori su se iznenada uplašili da je sve to stvarno.

I tu je počela nepovratna vožnja povratno bez presedana, kakav je bio i njen celi, dugi vozački put.

Usledio je prelom ruke na kravljoj balezi i slom je bio duži i komplikovaniji od vožnje oko sveta.

Nakon koju godinu pauze nastavila je vožnju, samo što je od tada vozila u mestu iako to niko nije smeo da joj kaže.

Naravno, sama je veoma brzo shvatila glupavu lokalnu taktiku i u jednom trenutku je snažno povukla ručnu, izašla iz auta i sela za kompjuter.

Od tada u njenim tekstovnim datotekama sa oznakom CPP nastaje monografija koja će nekom inteligentnijem šoferskom udruženju poslužiti kao priručnik za rad sa starijim ljudima.

KROZ CRNI BUČNI FRIŽIDER

Kroz crni bučni frižider
vozim se u grad; možda istovremeno putujem
kao rasut fišek svežih jagoda
u nekoj zatvorenoj i kлокotajućoj hladnoj torbi
od tačke do tačke,
kada sve komunikacije sa spoljašnjim svetom
iznenada ostanu da vise na crvenim rubovima, uz blokadu
signala *mayday* u tami i gluhoti
zatvorenog sistema.

Jer se u mom pogledu nastanio tunelski vid,
ne vidim izlaz, očima obuhvatljivu
svetlu tačku. Vazduh postaje zagušljiv, iako
pluća frižidera glasno love dah i
pokušavaju da dišu umesto mene. U suprotnom pravcu,
kroz hladan vetar, jure parovi slepih očiju
koje je nemoguće prepoznati. Činjenica
koja dodatno otežava shvatanje
gramatike i sintakse sistema. Mogućnost razlikovanja
buke u autu i buke u glavi
drastično se smanjuje.

Prizor je samo ponavljanje nekog drugog
prizora i prekida ga tek glas koža
mrlja svetlosti vraća na radijske
frekvencije.

To je mala dnevna repriza
prizora koji pesnik odigra u svojoj
najboljoj i najtežoj ulozi.

Neprijatelji koji svirepo čekaju u zasedi tunela
u poređenju sa stresnim
teškoćama pri ostvarenju
brzog i najlakšeg
načina prilagođavanja pri ulasku i iskoraku
u radikalno drugačiju sredinu
sasvim su bezopasni.

PESMA ZA ONE KOJI JE ZASLUŽUJU

I

To je zaista pesma samo za one koji
je zaslužuju:

pesma za one čije linije na tabanima su
legende, prepisane
iz starih geografskih karti, svakom
greškom ili izbrisom
istorijski preoblikovane, znaci koje
danas vidimo kao lance planina, usnule
na velikim tektonskim prelomnicama;

pesma za one koje je nemoguće lako
rastaviti na komponente a da ne
potražiš gaz sopstvene doline, pesma
za sve one koji su
sami sebe rastavili i
deljivi su samo sobom ili jednakovrednom ljubavlju;

pesma za one koji su sklopili primirje sa svojim
ruševinama i ne podmeću ih drugima, za one
koji nikada ne šapuću na uho istorije
i u zabuni se ne premeću sa noge na nogu,

pesma za one koji su nekada disali dah koji
je bio blato i bio je lava koji je bio
kamen i bio je pepeo;

pesma za one kroz čije ruke
je tekla tinta kao bujica i korito je
konačno oblikovalo obale;

pesma za one kroz čija tela je strujalo hladno
drhtanje mrava i krstaška vojska
tuđih stihova i na kraju i novi život,
drugačija reč i drugo telo
koje je ljubav i koje je nepopustljivost.

II

Pesma za one koji nikada nisu gazili travu da
bi videli u kakvoj zemlji raste, za one koji se ne gnezde
u tuđem ili prečutanom glasu u
strahu za svoju krpicu zemlje –
za kraljevstvo na vrhu čačkalice.

Ne za one koji se klate na kiselim borovima oholosti,
ne za neuhranjene i site, koji
pola života krišom prisvajaju tuđe strofe i
u sledećoj polovini oduzimaju porast tuđeg bilansa od svog;
ne za mučenike, poete site svega,
ili one koji će
valjda jednom biti, a nikada sada još uvek nisu,
o mizerabilija, ne za
zapušače od plute koji se zabiju u grlo flaše
izmrve u njemu i pokvare vrhunsko vino.

Ova pesma je ovde i sada i
samo za one koji je zaslužuju;
za one koji je ovde
i sada razumeju, ne za one kojima će
pojedine reči početi da svetle
u pucketavoj tami kroz 30 ili 90 godina
ili još kasnije kada budem rasuta svuda
i nigde tako živa i puna
života, kao danas.

Ne za one koji skaču na večnost i
brinu o tome da se iz nje, tačno u određenim
intervalima đubretara ili egzekutora
istresu na đubrište zaborava drugi,
snažniji i osnovniji glasovi.
Je m'en fous. Ha!

III

Treba ići glavom kroz zid i
pri tom ne znati kada će zid da se pojavi,
i ne znati da li je glava dovoljno izdržljiva.
Ne kroz stiropor sa bakljom u ruci,
ne kroz pritivorena vrata na kojima
neko zakida i čuva ih, ne sa
saveznikom ili u paru, ne
kroz koeficijent vode
ili meda, ne
bos po rosnoj mahovini ili žeravici
sa pogledom uperenim u zvezde, ne.
Nije dovoljno.

Sve to dolazi kasnije.

Treba ići *svojom* glavom kroz *vremenski* zid reči
od najtvrdjeg betona i sa druge strane napolje –
jer samo u slučaju da išta ostane
samo ako zaista išta ostane –
ova pesma je i za tebe.

Taja Kramberger (1970, Ljubljana). Detinjstvo provela na slovenačko-italijanskoj granici u Kopru. Diplomirala arheologiju i istoriju na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Završila postdiplomske studije istorijske antropologije na Institutu Studiorum Humanitatis (ISH) – fakultetu za postdiplomske humanističke studije u Ljubljani. Objavila je dve knjige pesama: *Marcipan*, 1997, i *Spregovori morje (Progovori more)*, 1999. Književne, naučne tekstove i poeziju prevodi sa italijanskog, španskog, engleskog i francuskog jezika. Živi u Ljubljani.